

แนวปฏิบัติที่ดีด้านปรียัติ วิธีที่ 1 สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง: การเตรียมความพร้อมสู่เส้นทางวิชาชีพครู

- คณะผู้จัดทำ:
1. พระมหาจิรายุทธ ปโยโค, ผศ.
 2. ผศ.ดร.จำรัส บุคตาพงษ์
 3. ดร.กันต์ ศรีหาล้า
 4. นายพิรพงษ์ แสนสิง
 5. ผศ.ดร.วรเชษฐ์ โทอิน

หน่วยงาน/ส่วนงาน: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

1. ประวัติหน่วยงาน/ส่วนงาน

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร มีสถานะส่วนงานทางการศึกษาเป็นระดับ “วิทยาลัย” ขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐในกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินการเปิดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เสนอขออนุมัติจัดตั้ง “วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร” ต่อสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยมีพระราชธรรมานุวัตร (ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่พระประภัสสรเมธี) เป็นรองอธิการบดีวิทยาเขตร้อยเอ็ด จากมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 3/2541 วันที่ 23 มีนาคม 2541 อนุมัติจัดตั้ง “ศูนย์ยโสธร” มีฐานะเป็นห้องเรียนหนึ่งของวิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยมี “พระครูศรีวิริยโสภณ” เป็นหัวหน้าศูนย์การศึกษา เป็นรูปแรก (คนที่ 1) ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2550 ปี พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ออกข้อกำหนดว่าด้วยการจัดตั้ง ส่วนงาน (ฉบับที่ 3) โดยอาศัยอำนาจตามความมาตรา 8 และ มาตรา 9 วรรคแรก และมาตรา 19 (2) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 และมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ที่ 21/2550 เมื่อวันที่ 27 เดือน เมษายน พ.ศ. 2550 ให้ตราข้อกำหนดไว้ในข้อ 4 ไว้ว่า “มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีส่วนงานเพิ่มเติมคือ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร” วันที่ 26 ตุลาคม 2550 สำนักงานอธิการบดี ได้แจ้งคำสั่งมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการจัดตั้งส่วนงาน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2550 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 96 ง ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2550 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2550 และแต่งตั้งให้พระราชปรียัติวิมล (ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ พระสุทธิสารโสภณ) รองอธิการบดีวิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร เป็นรูปแรก มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้เปิดทำการเรียนการสอน หลักสูตรศาสนศาสตร์บัณฑิต (ปริญญาตรี) มีรายละเอียด ดังนี้

1. คณะศาสนาและปรัชญา
 - สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. คณะสังคมศาสตร์
 - สาขาวิชาการปกครอง

4. แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

จากผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่คณะกรรมการผู้ประเมินแนะนำคือ ให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาและบุคลากร อนึ่ง หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) ทุกสาขาวิชา กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกอ.) ได้อนุมัติให้เปิดหลักสูตร 4 ปี (จากเดิม 5 ปี) โดยบัณฑิตผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาได้ต้องมีคะแนนภาษาอังกฤษ (TOIC) ไม่น้อยกว่า 450 คะแนน และมีเอกสารรองรับการผ่านเกณฑ์ดังกล่าว อนึ่งการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษ (English Communication) นับว่ามีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น เพื่อการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา การเตรียมความพร้อม และการส่งเสริมการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 และเพื่อการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องจึงจะได้จัดกิจกรรมดังกล่าวให้นักศึกษามีความรู้เพิ่มมากขึ้น พร้อมนี้ได้เป็นการต่อยอดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้นักศึกษามีความเป็นมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น วงจรคุณภาพ วงจร PDCA หรืออีกชื่อที่เป็นที่รู้จักคือวงจรเดมมิง (Deming Cycle) คือการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพที่มีความสำคัญในการวางแผนแก้ปัญหา สามารถนำมาปรับปรุงพัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ดีขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ องค์กร ทุก ๆ เรื่องทั้งองค์กรที่ไม่เกี่ยวกับการผลิตในอุตสาหกรรม จนถึงการดำเนินชีวิตประจำวันจึงทำให้เป็นที่รู้จักทั่วไป วงจร PDCA ของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ดำเนินการดังนี้

Plan การวางแผน คือ การตั้งเป้าหมายจากปัญหาหรือโอกาสต่าง ๆ และสร้างแผนการทำงานหรือกระบวนการเพื่อให้เป้าหมายนี้ประสบความสำเร็จ มีลำดับขั้นตอนในกระบวนการวางแผนประกอบด้วย

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ คณะกรรมการจัดการความรู้ได้สำรวจความต้องการของนักศึกษาและประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการเตรียมความพร้อมสู่เส้นทางวิชาชีพครู
2. การพัฒนาข้อตกลงที่เป็นตัวกำหนดขอบเขตในการวางแผน ในปีการศึกษา 2565 คณะกรรมการจัดการความรู้ได้กำหนดขอบเขตการพัฒนาโครงการเตรียมความพร้อมสู่เส้นทางวิชาชีพครู
3. การพิจารณาข้อจำกัดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการวางแผนโดยคณะกรรมการจัดการความรู้ได้ทำการทบทวนองค์กร SWOT analysis และกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานต่อไป
4. การพัฒนาทางเลือก คณะกรรมการจัดการความรู้ได้ประชุมและพิจารณาประเด็นการสร้างแนวทางปฏิบัติและการพัฒนาทางเลือกในการเตรียมความพร้อมสู่เส้นทางวิชาชีพครู ในปีการศึกษา 2565
5. การประเมินทางเลือก เพื่อเลือกสิ่งที่เป็นไปได้สูงสุด คณะกรรมการจัดการความรู้ได้ทำการประเมินทางเลือกในการปฏิบัติและเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เข้าร่วมประเมินด้วย
6. การเปลี่ยนแปลงแผนสู่การปฏิบัติและการดำเนินการไปช่วงระยะหนึ่งนั้น คณะกรรมการได้ร่วมกันประชุมพิจารณาการดำเนินการ หากมีข้อจำเป็นต้องปรับปรุงคณะกรรมการจัดการความรู้จะถือนิติเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์

Do ปฏิบัติ/การทดสอบ คือ ขั้นตอนการทดสอบเป็นการลงมือทำและเก็บข้อมูลเพื่อหาจุดอ่อน

Check การตรวจสอบ คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ เป็นขั้นตอนหาช่องทางและวิธีพัฒนากระบวนการต่างๆให้เร็วขึ้นหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโอกาสและอุปสรรคต่าง ๆ ในกระบวนการ ซึ่งขั้นตอนนี้จะเริ่มเมื่อมีการดำเนินโครงการตามข้อที่ 2 ไปแล้ว และประเมินผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่ โดยคณะกรรมการจัดการความรู้ได้ทำการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานใน 3 ส่วน ประกอบด้วย (1) การปรับปรุงและตรวจสอบผลการดำเนินงานการดำเนินการผ่านคณะกรรมการ (2) ตรวจสอบผลการดำเนินงานผ่านคณาจารย์และบุคลากรในวิทยาลัย และ (3) ตรวจสอบผลการดำเนินงานผ่านนักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการเตรียมความพร้อมสู่เส้นทางวิชาชีพครู ในปีการศึกษา 2565

Action การปรับปรุงแก้ไข คือ คณะกรรมการจัดการความรู้ได้ทำการนำผลประเมินที่ได้มาตีความ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาแผนในการปรับปรุงต่อไป ซึ่งในขั้นตอนนี้ควรจะนำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

8. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

- 8.1 ทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีกว่าและเร็วกว่าและทำให้ง่ายที่จะพบข้อมูลและแหล่งที่สำคัญ
- 8.2 ไม่ทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้ได้รับประโยชน์จากความชำนาญและประสบการณ์ที่มีอยู่ รู้อะไรที่คนอื่นรู้สามารถมีประโยชน์มากในเวลาที่ต้องการเนื่องจากเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนอื่นและประยุกต์ใช้กับความต้องการของตนเอง
- 8.3 ทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลที่สำคัญอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว สร้างความมั่นใจ สร้างความรู้รวมทั้งความมั่นใจในการประกอบอาชีพครูเพิ่มขึ้น
- 8.4 สนับสนุนขบวนการและขั้นตอนที่ได้มาตรฐานและทำซ้ำได้ โดยการจัดให้มีขบวนการสำหรับสร้าง เก็บ สื่อสาร และใช้ขบวนการและขั้นตอนที่ได้มาตรฐาน บุคลากรจะสามารถใช้เป็นงานประจำ
- 8.5 ทำให้มีวิธีการ เครื่องมือ templates เทคนิค และตัวอย่าง วิธีการ เครื่องมือ templates เทคนิค และตัวอย่างเป็นส่วนประกอบสนับสนุนขบวนการและขั้นตอนที่ทำซ้ำได้
- 8.6 ทำให้องค์กรใช้ประโยชน์จากขนาด ในขณะที่องค์กรขยาย ขนาดที่เพิ่มขึ้นมีประโยชน์เพียงถ้าสามารถใช้ความรู้ทั้งหมดของพนักงาน โดยการใช้เครื่องมือเช่น communities, expertise locators และ repositories พลังอย่างสมบูรณ์ขององค์กรขนาดใหญ่สามารถเป็นประโยชน์
- 8.7 กระตุ้นนวัตกรรมและการขยายตัว การสร้างความรู้ใหม่ผ่านการแบ่งปันความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ความร่วมมือและการส่งข้อมูล สามารถกระตุ้นนวัตกรรมใหม่ ๆ

ดังนั้น กล่าวได้ว่า จิตวิญญาณความเป็นครู คือ คุณลักษณะของบุคคลในการมีจิตใจที่ปฏิบัติตนเพื่อนำไปสู่การเป็นที่ยอมรับและภาคภูมิใจในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น ประกอบด้วย ความรับผิดชอบในหน้าที่ มีความรักในอาชีพและการเรียน ความรัก และเมตตาเพื่อนมนุษย์ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพการบริหารวิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ บนพื้นฐานบริบทของ วิถี มมร. 6 ด้าน คือ ปรัชญา: วิถีที่ 1 สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด ประยุกต์: วิถีที่ 2 สาน สร้างสรรค์ อย่างลึกซึ้ง ปฏิบัติ: วิถีที่ 3